

Előfizetési árak:
 3. ósz évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben.
 ková az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1-ső szám
I. EMELET
 ková a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
 Kéziratok vissza nem adatnak
 Hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek

Az igazságügyminiszter beszámolója.

Pécs, 1895. június 5.

Erdély Sándor igazságügyminiszter pünkösd vasárnapján Duna-Szerdahelyen beszámolt választóinak a kormány és pártja működéséről és szolt egyet-mást a jövő terveiről is.

A beszámoló természetesen legnagyobb részt az egyházpolitikai sikerek csillogtatásából áll, ezeket az egyedül üdvözítő kormánytársak saját külön sikerei gyanánt tüntetve fel, s nagy bölcsen elhallgatva, hogy ezeknek a sikereknek kiküzdésében mekkora rész jutott a függetlenségi és 48-as pártnak, mely az egyházpolitikai javaslatok önzetlen támogatásával nemcsak a saját programjában lefoglalt szabadelvű reformok megvalósítását biztosította, de ezzel megmentette a bomladozó kormánytársat is a végfelosztástól.

Az egyházpolitikai sikerekkel való nagy dicsekedés a kormánytársat bármely tagjától is nem mutat valami nagy szerénységre, de a Bánffy-kabinet minisztereitől meg éppen tapintatlanság, mert ez a kormány ugyan édes-keveset lendített az egész egyházpolitikán, hacsak az ennek nyomában járó izgalmak és felekezeti torzalkodás állandósítását nem akarjuk neki érdemül betudni.

A Bánffy-kabinet azzal a határozott ígérettel vette át az ország kormányát, hogy a visszalevő javaslatokat keresztülviszi a főrendiházban s az országban helyre állítja a felekezeti békét, de ígéretét egyik irányban sem volt képes beváltani.

A vallás szabad gyakorlatháról s a zsidó-recepcióról szóló törvényjavaslatok a főrendiházról rútol megcsontkítva kerültek vissza a képviselőházhoz s alapos a kilátás rá, hogy a kormány s a szabadelvűpárt feladja a további küzdelmet s elfogadja ezeket a javaslatokat úgy, a mint a főrendek szeszélye nekik feltálatla.

Hogy aztán a pacifikálás nagy munkájában a kormány mily nagy sikereket mutathat fel, azt sajnos tapasztalhatja az ország minden polgára: a felekezeti villongás élesebb formában jelentkezik most, mint akkor, a mikor az immár törvénynyé vált reformok még csak egyszerű javaslatok voltak, a mikor tehát a mellettük vagy

ellenük való állásfoglalás sokkal indokoltabb és természetesebb dolog lett volna.

Mostani kormányunknak tehát semmi oka sincs az egyházpolitika terén aratott babérokkal dicsekedni, sőt éppen ezen a téren kénytelen a teljes sikertelenséget beismerni, mert ünnepélyesen adott ígéretét beváltania nem sikerült.

Nem kevésbé idegenszerűen hangzik a mostani kormány egy tagjának ajkáról a munka hangoztatása, a parlamenti működés meddőségének korholása. Hát ki az oka ennek a meddőségnek; képes volt-e ez a kormány a parlamentet komoly munkával egyáltalán foglalkoztatni? Hisz a Bánffy-kormány volt az, mely irtózott bármely érdemleges törvényhozási munka kezdeményezésétől, s hogy a képviselőház üléseit mégis valamivel kitöltse, előhozakodott mindenféle adminisztratív dolgokkal, helyi érdekű vasutakkal, községi határok kikerekítésével stb., csak hogy életbevágóbb dolgok vitatását kikerülje, mert tudatában volt annak, hogy ilyenekért a parlamentben helyt állni képtelen.

Ha mindenki megszívlelné az igazságügyminiszter ama tanácsát, hogy oda csatlakozzék, a hol komolyan dolgoznak, akkor a Bánffy-kormány csakhamar pusztaság közepette találná magát, honét minden munkaképes és munkaszerető törvényhozó megszökött.

És valóban, a mikor az igazságügyminiszter a mostani kormány múltbéli eredményeit állítja választói elé, nagyon röviden végezhet. A főeredmény az, hogy „óriási nagy türelemmel, kitartással és erélylyel eljutott a kormány oda, hogy ezen ország ügyeinek rendes menete biztosítva van!“ — Persze ez eredmény méltatása egy kissé bajos a laikus publikumnak, mely eddig abban a téves meggyőződésben volt, hogy az ország ügyeinek rendes menete a Wekerle-kormány alatt sem volt valami nagyon veszélyeztetve; pedig ennek mégis úgy kellett lennie, különben a Bánffy-kabinet egyik tagja nem merné országvilágnak kikürtölni, hogy az ügyek rendes menetének csak nekik sikerült biztosítaniok, még pedig csak óriási nagy türelemmel és erélylyel.

Valószínűleg a beszámoló miniszter maga sem lehet nagyon meglegedve az eddigi eredményekkel, azért sietett választói tekintetét a

jövendő alkotásokra irányítani, még pedig nem is oly módon, mint ezt a kormány elnöke tette, kinek a jövő teendőkre nézve megalkotott programja abban a bölcs mondásban kulminál, hogy „a többi majd magától jön.“

Erdély megígérte a közigazgatás és az adótörvények reformját, a kuriai bíraskodást s a büntető perrendtartást. Mindezt persze sokkal bátrabban is tehetne, mint a kormányelnök, kitől ígéretei beváltását számon is kérhetnék.

Hiszen, ha a Bánffy-kormány mindezeket a reformalkotásokat komolyan megvalósítani akarná, ugyan mi akadályozta meg eddig abban, hogy a kezdeményezést kezébe ne vegye; hisz az ezekre vonatkozó javaslatokat részint a miniszteriumokban, részint a képviselőházban készen találta.

Erdély szaktárcáját illető reformokról szívesen elismerjük, hogy azok megvalósítására a miniszterben komoly törekvés mutatkozik. A büntető perrendtartásnak már elődje alatt készen volt javaslatát benyújtotta a képviselőházhoz, a kuriai bíraskodásról szóló s a ház bizottságaiban már évek óta nyugvó javaslatot pedig ismét napvilágra hozta, de az előzmények után legyen szabad kételkednünk benne, hogy ezek egyhamar beigthatók lesznek törvénykönyvünkbe. Különösen a kuriai bíraskodás tekintetében erős a kételkedésünk, s a miniszternek azt a kijelentését, hogy a kuriai bíraskodás első sorban a szabadelvű pártnak fekszik érdekében, csakis annak tulajdoníthatjuk, hogy Erdély még nagyon is ujonc a politikai téren s nem tudja, hogy a szabadelvű párt érdekében fekvő javaslatok nem szoktak a ház bizottságaiban elposványosodni.

A kuriai bíraskodásról szóló javaslat már eredetleg nem azért lett benyújtva, hogy törvény legyen belőle, hanem hogy megnyugtassák vele a háborgó közvéleményt.

* **Millennáris állami iskolák.** Az eszed-éves ünnepély alkalmából a közoktatásiügyi miniszter a törvényhozás tudtával és hozzájárulásával 400 magyar tannyelvű állami elemi népiiskola felállítását vette célba. A helyeket, a hol ezen iskolák szervezendők, a közoktatási kormány a leg gondosabb tanulmány alapján jelölte ki; első sorban figyelemmel azon községekre, a melyekben a magyar kisebbség, a nagyobb szám nem magyar ajku lakosság szemmel

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A jubileum omegája.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Az a lélekemelően tanulságos ünnep, melyet földő Incédy Dénes főgimn. igazgató érdemeinek méltatása céljából tisztelettel városunk, a környék s az országban szétszórt nagyszámú tanítványai szenteltek, mélyreható épületes jelenségeivel soká, vagy mondjuk: örökké fog élni az ünnepség lefolyása tanuinak emlékében.

Messze túlszárnyalta ez ünnep ily tárgy, leg többször hivatalos cirkulusokkal mesterségesen mondva csinált, erőltetett kényszerünnepségeket; mert ez, a lefolyt, az emberi tulajdonságok legnemesebb fájából, a háláérzet magasatos erényéből indult ki és annak kimagasló, de ritkán tapasztalható tiszta, hamisítatlan jellegét tüntetvől, tette nyilvánvalóvá.

A magvetésben — melyet Incédy Istenbe helyezett bizalommal, a tudomány, az okszerű nevelés-oktatás nagy mértékben rendelkezésére álló eszközeivel hosszú évek során át megcselekedett — szerencsés keze volt.

A nemesszívű jó tanácsok, következetes szigorral párosult szeretet intelmei, nem tévedtek terméketlen sziklára, hanem öt mindenkor becsülni tudó tanítványainak érzékeny szívében fogékony talajra

jutván, fáradságos működésének rá nézve is örvendtes, buzgólkodásának megnyugtató sikereit, városunknak máris halhatatlan nevű szülötte dr. Várady Antal szavaiként tevékeny munkásságának „kalászbaszókését“ szemlélteti.

Csoda-e, ha a jubileumra eljött számos egykoru iskolatársban az ünnepély hatása alatt csoportonként az az óhaj nyilvánult, hogy a diákkori édes emlékek felelevenítése céljából az ünnepély után külön is összejönjenek. Kívánatosá tette ez eszme megvalósulását már az a körülmény is, hogy többen voltak oly iskolatársak, kik évtizedek óta nem látták egymást. És minthogy a rendező bizottság érthetetlen okokból a közös bankett eszméjéről lemondott, az alább irt iskolatárs csoport összeverbuválását buzgón teljesítette a két derék slavóniai plébános, kik az eszme megpendítése után az egykoru iskolatársakat, kit ahol értek, a „Vademéer“hez toborzották össze vascorára, kedélyes beszélgetésre, édes remiszcenciákra.

Megjelentek: dr. Várady Antal az ünnepi óda dicsőített szerzője és szavalója, Dvorsák János orsz. statisztikus, szófiai érseki titkár, ugyis mint a bolgár fejedelem udvari apát-főpapja, Koszér János törv. bíró, dr. Johanna Béla orvos, Filipovics János bizováci esp. pléb., Ulákovics György harkanovcei pléb., dr. Piszár Antal barcsi ügyvéd, Streicher József n. bolyi pléb., Asztalos János ügyvéd, dr. Jobst László ügyvéd, dr. Sey Ernő ügyvéd, Koszter Károly bányaiq tiszt, Bence Sándor városi pénztárnok és Borsay György néptanító. Ezek voltak a társaság idősebbjei, kik

32—33 év előtt lépték át vegyes érzelmekkel a két tornyu tudománycaarnok oszlopos küszöbét. Az ifjabb generációbeli ismerősökből Andorle József kakaedi plébános, Kohárics N. János takp. tisztviselő, dr. Tolnay kir. közjegyző hely., Kovesdi János vaszari pléb., dr. Rónaky Kálmán, Liebelt Ferenc és Hradek Károly káplán-hitoktatók.

A jókedvű társaság így szép számmal össseverődve, az asztalfőn Váradyt tette meg előlülőnek, kiről felelevenítettett, hogy már első osztályu kis diákkorában értett a lyrikus lantpengetéshez. Tehát mint akibe költői véna szorult, művész i hlettséggel faragott verset és fűzfasipot, e mellett értett a szongora veréshez.

És lett a lyrikus kis diákból hirneves drámaíró s jeles ódaköltő. Diákkorbéli vetélytársa Johann Béla volt, ki versben énekelte meg azt a nádpcát, melynek tevékeny szerep jutott Lascik tanár kesében Filipovics társunk iskolából egy alkalmu kipendertésénél. De a kis Johann mire János lett, eldobta a lantot, orvos lett s gyógyítja a rossz versek gyomorbetegét; megtartván azért a hegedűt, művészi hajlmainak kielégítésére.

Megemlékestünk a még élő és boldogult tanárainkról, a többi közt: Loskay, Laszcik, Madarász, Tipold, Kajdi és jó Mayer bácsi-ról. Kajditól reszketett a jó diáksereg, mert mikor ő mint igazgató jött be, fogcsikorgatás, az ajkak ideges rángatózásával, akkor már a korbácsot ott éreztük az ülőhelyünkön. Hát mikor már ott állt mint valami Cerberus az István bácsi is tüskős bujuzásával,

látható beolvasztó hatása alatt áll. Ezen iskolák kitűnő feladata tehát nem hódítás, hanem a veszélyeztetett magyar elem megtartása s a már, fájdalom sok helyen és jelentékeny számban elvesztett magyarság visszaszerzése. A tervezet szerint 1895 ben 200 és 1896-ban ismét 200 ily iskola állítandó fel. A folyó évre kijelölt iskolák szervezési költségei az 1895. évi állami költségvetésben biztosítva vannak. A tanfelügyelők idejekorán részletes utasítást nyertek a szervezések gondos és lehetőleg gyors keresztülvitelére, mindazonáltal még ez ideig az 1895/96 tanévben már megnyitandó 200 millenáris állami iskola felének sincs a szervezése teljesen befejezve.

Hírek.

Pécs, 1895. június hó 5.

— **(Tanítógyűlés Dombóváron.)** Mint tudósítónk írja, pünkösdi vasárnapján tartotta meg az orsz. izr. tanító egyesületének Baranya-, Somogy- és Tolna megyei fiókköre ez évi közgyűlését Klíngenberg Jakab pécsi igazg. tanító elnöklete alatt. A közgyűlés érdeklődését, az egyesületi ügyeken kívül, különösen Hoch József pécsi tanítónak érdekes felolvasása kötötte le, a ki arról értekezett, hogy mennyiben van túlterhelés a zsidó népiskolában. Felolvasó foglalkozik a népiskolai tantervvel és annak revidiálását sürgeti. Kárhóztatja a német oktatást, különösen a német nyelvtant a népiskolában. A héber tárgyak is a túlterhelés okozói, csakhogy ezeket nem lehet kiküszöbölni, mert ez adja meg a zsidó népiskolának mint felekezeti iskolának létjogát. Igen érdekes eszmecseré fejlődött e tárgynál és minden oldalról megvitatták pro és contra. Este a hitközség szép társasvacsorát rendezett, a melyen a tanítókon kívül az előjárósági és iskolaszéki tagok is részt vettek. Az egész gyűlés lefolyása egy a dombóváriknak, valamint a tanítóknak teljes meglepedésükre szolgált. Ezáltal a dombóvári hitközség nagyon szépen kitüntette magát, a mennyiben semmi áldozatot sem kímélve, vendégeit olyan szívvelyes fogadtatásban részesítette, a milyenre csak a magyar vendégszeretet képes.

— **(Lövések a szigeti országúton.)** A szomszédok s utcán járók nagy ijedségére megolvashatlan számú lövés hangzott el tegnap este a szigeti országúton levő Czirják féle korcsma előtt. Megrémtült, hálóköntősös asszonykák félve dugták ki fejüket a zsalu mellett, a bátor férj (?) pedig az utcára készült futni, — de nem találta a kapukulcsot. (Azt hozom: a szerk.) Elég az hozzá, néhány perc műve volt a rendőrségnek a helyszínén megjelenni, de mire oda érkeztek — egy lelket sem találtak a helyszínen.

— **(Veszélyes esés.)** A lépcsőn való balancirozásnak csúnyán adta meg árát Székely Jenő. Kremling pécsi kárpitos fiatal inasa. Kremling ségedével a keresek és iparkamara épületében dolgoztatott, hol természetesen az inasnak is ségedkezni kell. Székely Jenő üres perceit a lépcső korlátján gimnasztikálásra használta fel; addig csuszkaált, addig mászkált, míg végre egy merészebb kísérlet alatt megsédült, s a több méter magasságu korlát-ról a márvány talapzatra zuhant. Nagyobb sérüléseket szenvedett különösen mellén és fején. Félholtan szállították a vigyázatlan gyermeket a városi kórházba.

korbáccsal kezében, akkor volt ám csak meleg! Carcer, leházatás napirenden volt. Istennem, mily különbség a 33 év előtti és a mai igazgató közt. És hány szegény diák kapott consilium abeundit, elúttetvén céljától, mehett a világnak s lett proletár.

Azonban legtöbb respektusal viseltettünk Mayer Móric bácsi okos kutyája iránt; mert jaj volt annak a diáknak, kit ez a kutya megugatott. Ha bement valaki a szobájába és a kutya nyugodt maradt, az a diák szerencsés volt, kapott audienciát s dicséretet a jó Móric bácsitól; de a kire ráfordult a kis Minor, az a diák akkor már csak azt nézte, merre van a kilincs. Megkapta a jelzőket: rossz lelkű diák, komisz diák, mars, mars ki fél, hucfut diák, semmi, semmi! Majd mindjárt adok én korbácsot! Még a kutya sem szivelheti! Kifelé! stb. De astán ezt megbosszulandó, azok, kiknek kevesebb dolguk akadt Móric bácsival, mert szenvedélyes régiséggyűjtő volt s kik nem vittek hozzá ilyes tárgyakat, ugyancsak ahol érték, oldalba rugdosták, úgy vonyított az ambituson végig a barometrumos Minor. A diák megill a berek, beosont az iskolába; de astán ha egy ily gyerek talált benneni Móric bácsihoz, azt az okos kutya megismerte s rettenetesen ugatván rája, Móric bácsi rögtön tisztában volt a diákkal és az astán szerencsésen ki is huzta a lutrit.

Számtalan, kisebb nagyobb diák élmény és emlék lett megújítva, kőbe-kőzbe a poharak vigcsengésével. Azonban a fosztelen társaságót élénkséggben és derült hangulatban Dvorszák józsu mókái

— **(Hála isten)** nincs többé szerenád a sétaterén. Botrányos is volt. Az egész napi forróságtól eltikkadt városi nép egy kis üdülésért este keresi fel a sétateret, s ott uram fia, napról-napra valami cipőművész segéd, avagy tán valami operához készülő diákokyerék fülrepeztő fejhágon éneklí, hogy: „Ugy menj majd el esküvőre...” Tegnap este végre már egy rendőr is megunva a senki ember fiának való éneket, felszólította a kellemetlen csiripelő verebet, hagyja el a sétateret, énekeljen otthon. Így már jól van.

— **(Az idők jele.)** Csak néhány évvel ezelőtt, ha az ember végig kocsizott a versend — mohácsi országúton, a kötőrés tisztos munkáját csak a versendi cigányok végezték. Tessék most végigkocsikázni az országúton! Nem csak cigányok, nemcsak a rendes zsellérek a felfuvalkodott németégből, de a kisházások és telkesek is, egyéb keresetág hiányában, kötőrésre szánják magukat. Szomorú világot vet ez a körülmény népünk és különösen parasztagzdáink anyagi pusztulására. De másrészt meg dicsérettel kell megemlékeznünk róluk, kik a helyett, hogy kivándorolnának vagy elköltöznének, elismerést érdemlő bátorsággal tartanak ki a hazai tűzhely mellett, mely azelőtt bőséggel táplálta őket.

— **(Nyomozás.)** A kaposvári törvényszék nem rég 3 frt pénzbüntetést szabott Fekete Imre 70 éves cseléd ember, kiskorpádi lakosra, de mikor a fizetési határidő letelt, az öreg — megszökött. Országos nyomozását elrendelték.

— **(Képviselői beszámoló.)** Szalay Imre, a lengyeltői választókerület orsz. képviselője, bátyja, Szalay Károly kíséretében Jádra érkezett, hogy ott beszámolóját megtartsa. A beszédben nagy szenzációt keltett az a célzás, hogy nem lehetetlen, hogy új választások állnak a küszöbön s ezuttal programbeszédet is mondott. Beszédje többi részében a függetlenségi és 48-as pártban történt szakadással is foglalkozott.

— **(Nagy idők tanuja.)** Balázsfalvi Kiss Mihály kataszteri irodatiszt, volt 1848—49 es honvédszázados Szegzárdon 70 éves korában meghalt. Kiss Mihályt a világi tegyverletét után császári huzárnak sorozták be, hol a főhadnagyságu vitte fel, majd nyugdíjaztatta magát és Pestvármegyében csendbízott lett, öreg napjaira pedig a kataszteri hivatalhoz került. A boldogult egyik legtipikusabb alakja volt Szegzárdnak. Haláláig magyar ruhát viselt s kedélye mindvégig friss, élcektől sziporkázó volt. Pünkösdi napján temették el nagy részvét mellett.

— **(Vagdalkozó szakaszvezető.)** Pünkösdi délután nagy botrányt okozott Szegzárdon a Tolnán állomásozó ulánus ezred Pető nevű szakaszvezetője. Az eset — mint tudósítónk írja — a következő: Klízl János szegzárdi gazda összekötötésben állott Pető ulánus szakaszvezetővel, kinek 10 frt jutalmat ígért, ha részére szerez két kincstári lovat. Klízl meg is kapta a kért lovat, de nem a szakaszvezető segítségével, hanem elment az ezredeshez, a ki ki is adatta neki a kért kincstári lovakat. Pünkösdi napján délután Pető Tolnáról átnyargalt Szegzárdra és Klízl távollétében lóháton beállított házába és feleségétől követelte a 10 frtot. Miután az asszony mitsem akart tudni a 10 forintról, a felbőszült hadfi kivont karddal lóhátról megrohanta úgy őt, mint siránkozó gyermekét. A nagy lármára sokan összefutottak és csakhamar megjelentek a rendőrök, Gyimóthy Márton rendőrmester vezetése alatt, hogy

tartották leginkább, ki széles látókörű tapasztalatainak előadásával, humoros szavalataival, mimikáival fűszerezett adomáival ugyancsak megkacagtattott.

A többi közt Váradi egy jellemző epizodot említett, hogyan járt a jelenlegi zirci apáttal. Ő ugyanis a közoktatási miniszteriumnál járván, a fogadó terem ajtó sarkában egy szerényen meghuzódó zirci tanárt lát. Minthogy ő a rendbelieknek, mint a kiktől nyerte kiképzését, nagy tisztelője, oda fordul az alázatos külsejű paphoz és mondja neki, hogy miután ő igen tiszteli a cistercita rendet a fontemlített okoknál ha elfogadja, utbaigazító szolgálatkészségét ajánlja fel, melylyel egyidejűleg magát is bemutatta: „én dr. Váradi vagyok.“ A szerény szerzetes tanárnak vélt egyén pedig erre a halás köszönet hangján így mutatkozott be: „én meg ezen rendnek érdemtelen főnöke: Vajda Ödön vagyok.“

Jó Váradink erre nagyot nézett s felajánlott szolgálatával készségesen rendelkezésre állt, mit az apát ur annál szivesebben vett igénybe, miután előtte nagy számú tisztelgők voltak, kiket szerénységénél fogva nem akart megelőzni.

Szellemesen s kedvesen mullottak el az órák, szent fogadást tevén, hogy jövőre a milleniumra ismét találkozót adnak az iskolatársak, melyet akkorra kívántak közakarattal fentartani, mire az épülő új nemzeti kaszinó felavatási ünnepélyére Váradi Jobstnak tett ígését — ismét lejtövelével — beváltani fogja.

Dr. Bicegő.

a még mindig vagdalkozó ulánust lefegyverezték. De ez nem sikerült nekik, mert oly ügyesen forgatta a kardot, hogy közelébe se lehetett jutniok. Végre Pető megsarkanytuzta lovat és elvágtatott Tolna felé. Klízl Jánosé és két fia a kiállott kardlapok és ijedség miatt most halálos betegen fekszenek. Klízl feljelentést tett úgy a szegzárdi rendőrségnél, mint az ezrednél is, hogy a brutális szakaszvezető elnyerje büntetését.

— **(Hulla a vízben.)** Barcsról írják lapunknak: Tegnap délelőtt 11 és 12 óra között a Dráva egy ember hulláját hozta. A hajósok észrevették és csakányok segélyével partra szoritották. Amidőn a hivatalos közegek megérkeztek, a testet, mely teljesen fel volt fuvódva, partra huzták. Hogy ki a szerencsétlen, még nincs megállapítva, ruházatról itélve napszámos ember lehet. Testét fehér alsó és barna kötött felső nadrág és egy szakadt ing fedé, lábai ronggyal vannak bekötve és egy kék munkaskötény van elibe kötve. Kutatás alkalmával zsebében egy ezüst forintost és egy 20 fillérest találtak. — A hivatalos boncolást holnap végzik.

— **(Kijátszotta a végrehajtót.)** Döbrököz tolnamegyei község lakosai, a fillokszera pusztításai következtében, nagyon elszegényedtek és — mint levelezőnk írja — most a végrehajtó végzi köztünk a munkáját. — A „Tolnamegyei takaré- és hitelbank“ igen nagy összeget veszít el a döbröközienél, mert vagyonuk értékben sokat csökkent. — Nyers Pál, döbröközi lakosnál is megütötték a dobot és a végrehajtó még háziállatait: 2 sertést, 3 tehenet és 3 birkát is lefoglalt. A lefoglalt állatokat azonban Nyers uram szépen, észrevétlenül elhajtotta. Másnap a végrehajtó, midőn azokat el akarta adni, már egy darabot sem talált az istállóban.

— **(Nehéz az élet.)** Egy csapat vándor cigány vetődött Mária-Kémendre. Nem is volt ez ellen jó soká senkinek kifogása, míg csak arra a tapasztalatra nem jöttek a falubeliek, hogy a mi cigányaink bizony üstfoltozáson kívül nemesebb foglalkozást is üznek, mely abban nyilvánult, hogy hol egy csibe, hol pedig egy kövér lud tűnt el. Persze, hogy a cigányokon száradt. A falu bírja végre megszokta a dolgot és maga elé idézte a cigányvajdát, tudtára adta neki, hogy inkább ma, mint holnap, de másnap estélig okvetlenül hagyják el a falu határát.

— Hát ha csak ez a baj. — mondja a cigányvajda, megteesszük, uram, megteesszük, nagyon nehéz, kérem, az élet, egy helyen úgy sem élhet meg a cigány...

— **(A ki statisztikában utazik.)** Legtöbb bajuk volt a tanfelügyelőségeknek a különféle statisztikai tabellák elkészítésével, mely működési körüket nagyon is megbénította. A kultuszminiszter ez állapotokon segitendő. Wiesnekker Károly drt, az országos statisztikai hivatal segédtitkárárt küldte ki, a ki jelenleg Pécsen tartja és ma egész délelőtt konferált a tanfelügyelővel. Wiesnekker dr. beutazza ezzel a feladattal az egész országot és előreláthatólag a jövő évre el is készíti Magyarország tanügyi statisztikáját.

— **(Plenum.)** Tegnap délután a kir. ítélőtábla birói kara Blaskovits István elnök elnöklete alatt teljes ülést tartott, melyben több rendbeli „házi ügy“ fölött határoztak.

— **(A lakodalom vége.)** Tegnap este az egyik külvárosban lakodalmat ültek. Úgy tíz óra felé két ifju pógár imigy tárgyal az udvaron:

— Meddig maradsz itt Jóska?

— Ha nem kiene hónap röggé vásárra induni: hát a verekedésig kihuznám.

— **(Elvágta a torkát.)** Csirkéket lopott Bánovits György baksai polgár ember, még pedig életében először. Tetten éretvén, az ottani csendőrök éppen Szent-Lőrincre készültek vele „előállítás“ céljából a szolgabíróhoz. Midőn két puskás csendőr fedezete alatt az országúton haladtak, esthomály leple alatt Bánovics kirántotta mándlija zsebéből a kusztórát és egy jókorát kanyarított a torkán. Menten összeszesett és csak nagy ügygyel bajjal tudták beszállítani a pécsi közokházba, a hol most mesterségesen etetik, mert nyeldekklőjét tökéletesen keresztülmetsette. Bánovics tettét szegyenletében követte el.

— **(Millenniumi emlékpénsek.)** A pénzügyminiszter az ezredéves kiállítás igazgatóságának javaslatára a millenniumra korona-emlékpénzeket ad ki. Az emlékpénz tervezetét Beck Ó. Fülöp Párisban élő hazánkfia készítette, a ki a kiállítás érmekre hirdetett pályáson is az első díjat nyerte. Az emlékpénz egyik lapján ő felségének képe alatt „1 korona 1896“ felírás van. A tulsó lapon Árpád és a vezérek láthatók sikerült domborképen. A pénz körirata: Az ezredéves Magyarország emlékére. Összesen egy millió érmet bocsátanak forgalomba, a melyeknek darabját forintjával árusítják. A pénzügyminiszter a valutatörvény értelmében az emlékpénz kibocsátásához kikérte az osztrák pénzügyminiszter hozzájárulását.

— (**Adakozás.**) A havi hegyi kökeresztre Romániából, Dormanesti helységről Balla Ferenc és neje 3 frtot adakoztak.

— (**Váltó hamisító.**) Egy speciális faja a gazembereknek, kik más tollaival ékeskednek, rendszeren azonban nem sokáig. Prinzhaus András siklósi lakosnak pénzre lett volna szüksége, miért is vett néhány blankettát, s egész nyugodt lelkiismerettel kitöltötte, egyiket 50, másikat 10 frtról stb. kibocsátónak aláírta Prinzhaus Henriket, forgatónak Mergl Györgyöt elfogadónak pedig maga magát. A dolog nem sokáig maradt titokban. A mohácsi takarékpénztár, hová a váltók beadattak, nyitjára jött a dolognak. Prinzhaus András csak kettőt ismert el a váltók közül, hogy azokat ő hamisította, azonban a kettő közül is csak egy van a kir. törvényszék kezében, egy 50 frtos. A kir. törvényszék 9 havi börtönrre ítélte Prinzhaus András, ki az ítéletben meg is nyugodott.

— (**Most agyon szurlak!**) Szabó Jánost az egész falu csendes gazda embernek ismerte, ki senkinek sem ártott, csak Molnár Péter volt az az ember, kivel nem tudott egyáltalán békességben lenni, de miért, mert az piszkálta folyton. Mult év november hó 5 én este felé Szabó udvarába jött Molnár Péter s ott a szó szoros értelmében összeveszték. Molnár ütötte Szabó Jánost s mikor már az utcára kerültek, elkiáltja magát Molnár Péter: „Most agyon szurlak!” s csakugyan az utcán a balta élével megütötte. A kir. törvényszéki orvos 4 heti gyógyulási időt konstatait panaszosnál, miért is a kir. törvényszék súlyos testisítés büntetteért 6 havi börtönrre ítélte Molnár Pétert. Vádlott felebbezett.

Szenzációs öngyilkosság.

A déli órákban gyorsan elterjedt a hire az egész városban, hogy Szász Gyula kataszteri igazgató neje sirján föbe lötte magát. A szenzációs hír vétele után azonnal kiküldöttük tudósítónkat, a ki a következőkben számol be a helyszínen szerzett tapasztalatairól:

A temető-ór már reggel 9 óra tájban észrevette, hogy egy elegáns öltözötű 50—60 közt levő jól megtermett uriember izgatottan sétál le és fel a budai külvárosi régi temető utjain, erősen tépelődve gondolataival. Tekintete mord volt, és midőn találkozott a temető-ór nejevel, haragosan vonta kérdőre, miért nem ápolja jobban neje sirját? A szegény asszony ötlött-hatolt, mert mint a tények is mutatják, nagyon is gondját viselte az öngyilkos elhunyt neje sirjának, mely gyönyörűen csoportosított, szépen nyezett buxus-sal van körítve, föntebb télizölddel, tetején pedig a nemrég ültetett lobelia kéklík díszes szőnyegvirágok közt. Mikor az öngyilkossági gondolatokkal tépelődő eltuszkolta az asszonyt, a ki könyezve távozott, egy kevés ideig sétált a sirok között, az ott cirkáló rendőr szalutált is neki. Majd fáradtan ült le a neje sirja mellett levő Chrysantemummal beültetett deszkakerítésű jelöletlen sirhantra és jó sokáig elmélázott. A temető-munkások sűrűgtek-forgotak körötte, de gondolataiban nagyon is elmerülve látszott lenni, mert már azoknak, kik később köszöntötték, nem is felelt. Itt ceruzát vett elő kabátjából és levélborítékokat, és kuszált vonásokkal három levelet írt. Egyet a rendőrségnek címzett és nem ragasztotta le, ebben azt írta, hogy holttestét ne vigyék a családjához, a másikat Kiss József ügyvéd nevére címezte, bele egy kulcsot is helyezett, a harmadikat Szász Károly budapesti ref. püspöknek.

Tizenegyet ütöttek a városi tornyok órái, midőn a temető néma csendjét egy hatalmas lövés rázkódtatta meg: Szász Gyula nem élt többé. A nagy kaliberű, 12 mm. revolverből lött golyó jobb halántékán hatolt be és azonnali halált okozott. Estében a szomszéd sirra hanyatlott, melynek gyep-pázsitját egészen bevészte.

A temető személyzet csakhamar összefutott és egyik sirásó a közeli cédulaházhoz szaladt és onnét betelefonoztak a rendőrségre. A rendőri kiküldöttek: Ludvig Ferenc kerületi orvos, Kovács Antal rendőrbiztos és Raugha őrmester csakhamar megjelentek, felvették a tényállást és konstataiták a beállott halált.

A hátrahagyott leveleket magukhoz véve, azonnal beszállították a holttestet a közeli halottasházba, a hol most lepellel letakarva fekszik a

holttest, dult vonásokkal, a jobb szem fölött egy hatalmas lösebbel, mely az arc iszonyu feldagadását okozta. A hullaasztal körül valóságos vértócsa keletkezett.

Az eset mélyen megrendítette a család tagjait, és ismerősei körében is általános részvételt keltett. Az öngyilkossá lett kataszteri igazgató két testvérbátyját: Szász Károly budapesti és Szász Domokos kolozsvári ref. püspököket táviratilag értesítették az esetről, a kiknek megérkezte után fognak intézkedni a temetés iránt. Két szép leánya és egy fia gyászolják.

Tettéknek oka egyik verzió szerint rossz anyagi körülményei, másik verzió szerint gyógyíthatatlan betegsége volt.

Szász Károly ref. püspök, az öngyilkos bátyja, a ma éjjeli vonattal utazik Pécsre.

TÁVIRATOK.

— **A francia miniszterelnök nővérének katasztrófája.** (A „Pécsi Figyelő“ er. táv.) Ribot miniszterelnök nővére Calaisben fiával, rokonaival s több ismerőseivel kikocsizván, kocsija éppen akkor ért a vasuti sínekhez, a mikor egy vonat közeledett. Ribot nővére kiugrott kocsijából, de oly szerencsétlenül, hogy a sínekre esett s a vonat összetépte. Franciaországban nagy részvételt fogadták a váratlan szerencsétlenség híre.

— **Károly István főherceg vesztélyben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A kieli ünnepekre utazó osztrák-magyar hajóhad Károly István főherceg vezetése alatt Brestbe érkezvén, a prefektus a tisztikart bankettre hívta meg. Midőn a főherceg tisztjeivel egy kisebb hajón a part felé tartott, hajójuk egy „Abbé“ nevű javítás alatt álló hajóval oly erővel ütközött össze, hogy a főhercegi hajó azonnal elsüllyedt. A főhercegnek és tisztjeinek sikerült mentőcsónakokon az „Abbé“-ra menekülniök.

— **A király nyilatkozata a bécsi heccekről.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király a gráci új egyetem megnyitása alkalmából Grácban tartózkodván, megtekintette az ottani községtanács dísztermét is, mely látogatásakor a községtanácsosokhoz fordulva ezt mondta: „Remélem, nem követik a bécsi községtanács példáját. Az ottani viszonyok igen szomorúak.“

— **Magyar miniszterek Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bánffy miniszterelnök és Fehérváry honvédelmi miniszter ma Bécsbe érkeztek.

— **Chilei államkölcsön.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A londoni Rothschild-ház megerősíti, hogy a két millió font sterling erejéig kibocsátandó új 4½%-os chilei államkölcsön kibocsátási árfolyama 93½-lel lett megállapítva.

— **Sertésbeviteli tilalom.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a sertésveszre való tekintettel mától fogva nemcsak Kőbányára, de Budapestre sem szabad sertéseket behozni.

— **Öngyilkos uri leány.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Pécsen is jól ismert Zgorzlyk honvédezedes Adrienne nevű 18 éves leánya Budapesten azalatt, míg nővére és anyja a szomszédos szobában zongorázott, a fürdőszobában agyonlőtte magát. Tettéknek oka ismeretlen.

— **Forradalom Boliviában.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Colonból érkezett távirat szerint ott ismét kitört a forradalom. Barazzilla tábornok Bolívia tartományban kihirdette az ostrom-állapotot.

— **Bolgár püspökök kinevezése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bolgár exarcha azon követelése folytán, hogy a porta öt új bolgár püspököt nevezzen ki, a porta utasította Abdul Kerim basát a monastiri kormányzót, tegyen körutat a vilajetben és számszerűleg állapítsa meg a különböző nemzetiségek arányát. E jelentéstől teszi a porta függővé, vajjon kinevezi-e az új bolgár püspököket vagy sem.

Művészet, irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) ismét egy vasos füzet jelent meg, a 33-ik, az előbbiekhez hasonló gazdag tartalommal. Ebben Rákosi Jenő befejezi a 40-es évek drámairodalmáról az előbbi füzetben kezdett cikkét, itt Hugó Károlyról, Obernyikről és Kúthyról szólván részletesebben. A 2-ik cikkben Baráth Ferenc, a jeles aesthetikus, Kossuth Lajos mint szónok és író cím alatt sokkal többet ad, mint a címben ígér; bevezetésül áttekinti a magyar politikai szónoklat történetét, aztán Kossuthal kapcsolatban egész koreket rajzol, elkíséri hőstét a száműzetésbe is, vázolja amerikai diadalutját, londoni és olaszországi működését stb. A 3-ik cikkben Vadnai Károly a forradalom költészetéről ír, melynek maga, még mint gyermek ifjú, karddal állt szolgálatában, s melyből ujabban pedig naplójegyzetei alapján annyi érdekes jellem- és koreket alkot. A füzet csuttal is gazdagon van illusztrálva: arcképek vannak Hugó K., Kossuthról (3) és Sárogyról, továbbá Kossuth azülő- és turini lakóháza, egy-egy allegorikus kép Kossuthról és 1848. márc. 15 ről (egykorú rajzok után.) Az 1848-iki országgyűlés megnyitása, Sárogy Aranytrombitájának első lapja; külön mellékletek pedig: Petőfi és nejeinek arcképe s a Nemzeti dal, a szabadsajtó első terméke. A díszes vállalat a legközelebbi két-három füzetben már be lesz fejezve, azért ujólág felhívjuk rá a nagyközönség figyelmét. Egy-egy füzet ára 40 krajcár.

Millenniumi történet. Az Athenaeum r. társulat kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) 26. és 27. füzeté most került könyvpiaçra. Ezekben a füzetekben Marcali Henrik folytatja Szent László királyságának történetét, külön fejezetben ismertetvén László király törvényhozását, Horvátország meghódítását, a székelység történetét és a kunok betelepítését, mind megannyi nagyobb korrajzokat László király életéből és megkezdődik Kálmán és Álmos korának, valamint a keresztes hadjárat történetének ismertetése. A 26-ik füzethez egy olyan fényes műmelléklet van csatolva, mely ennek a vállalatnak még eddigi pompás műmellékleteit is felülmúlja pazar kiállítására néve. Ez a műmelléklet a hirneves Gutkeled-biblia egy lapjának hasonmása, melynek inicialéja Mózes prófétát ábrázolja, midőn a Sinai hegyen az Úrtól átveszi a tiszparancsolatot. A kép alsó részén Izrael fiai láthatók, arcon a várakozás és csudálat kifejezésével. Az iniziale rendkívüli finom megrajzolása, különösen pedig élénk színvegyülete egyaránt becessé teszi ezt az órségi irodalmi műemléket. Ugyancsak ennek a füzetnek másik műmelléklete a Tihanyi altemplom belsejét mutatja be I. Endre síremlékével Dörre Tivadar eredeti rajza után. A 27-ik füzethez két órségi magyar kódex hasonmása van csatolva. Az egyik „Kézai Simon krónikájának első lapja“ szövegolvasással és szövegfordítással; a másik pedig a legrégebbi magyar nyelylemlékünk, „A halotti beszéd és könyörgés“, szines hasonmása betű szerinti olvasással, akkori és mostani kiejtés szerinti szöveggel kiegészítve.

A budapesti áru- és értéktöze hivatalos árjegyzése.

— Junius 5-én. —

Buza kőszárú	7.75	Magy. nyeresémsorsj.	158.—
" tavaszra	7.47	Tiszszabályozási köcs.	149.—
" ősze	7.58	Osztr. papíráradék	101.50
Róza	6.63	" arany	123.50
Árpa	6.42	" korona	101.50
Kukoricza	6.64	1864-iki sorsjegy	199.—
Zab	6.77	Magy. vörös ker. sorsj.	10.60
Káp. repce	11.—	Osztrák	17.80
Magy. aranyáradék	123.25	Olasz	12.75
" koronajáradék	99.10	Bazilika-sorsjegy	7.75
Regálé-kötvény	101.—	József-sorsjegy	3.—

Legszebb kivitelű valódi ezüst, vagy aranyból kimetszett dombormű monogrammok és egyéb ékítőműnyek ezüst, arany tárgyra, valamint bőrtáskák és albumokra **Schönwald Imre** ékésítő, saját vésnök műtermében legegzebben, gyorsan s jutányos áron készíttetnek.

Schönwald Imrénél

Pécsen, Király, fő utca a hatyru épületbne

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804. sz. szem. von. reggel 5 ó. 15 p.
B.-Bródból	1807. sz. szem. von. reggel 8 ó. 01 p.
Uj-Dombóváról	1842. sz. vegy. von. reggel 8 ó. 23 p.
Bécsből	6302. sz. szem. von. d. e. 9 ó. 39 p.
B.-Bródból	1806. sz. szem. von. d. e. 11 ó. 18 p.
Budapestről	1806. sz. szem. von. d. u. 4 ó. 08 p.
Vinkovozáról	6301. sz. szem. von. d. u. 5 ó. 50 p.
Budapestről	1802. sz. gyors. von. este 7 ó. 44 p.
Bécsből	6312. sz. vegy. von. este 8 ó. — p.
B.-Bródból	1808. sz. szem. von. éjjel 11 ó. 02 p.

PÉCSROL INDUL:

B.-Bród felé	1804. sz. szem. von. reggel 5 óra 35. p.
Budapest	1801. sz. gyors. von. reggel 8 ó. a 24. p.
Bécs	6311. sz. vegy. von. reggel 8 óra 29. p.
Vinkovoze	6302. sz. szem. von. reggel 9 óra 49. p.
Budapest	1805. sz. szem. von. d. e. 11 óra 34. p.
Uj-Dombóvár	1858. sz. vegy. von. d. u. 2 óra 44. p.
B.-Bród	1806. sz. szem. von. d. u. 4 óra 20. p.
Bécs	6301. sz. szem. von. este 6 óra 32. p.
B.-Bród	1808. sz. szem. von. este 8 óra 18. p.
Budapest	1808. sz. szem. von. éjjel 11 óra 30.

F. évi május hó 1-től a B.-Bródból jövő 1807. számú és B.-Bródba menő 1808. számú személyvonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felolós szerkesztő
PLEININGER FERENC.

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Egy három szobás LAKÁS

az első emeleten, f. évi augusztus 1-től, valamint

egy bolt helyiség

a királyi ítélő tábla palotájában azonnal bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás kapható lapunk nyomdájában, (Széchenyi-tér, a megye- és Mária-utca sarkán.)

A Somogyi színigazgató tulajdonát képező

szinkör (aréna)

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad Nagy Ferencz tényképész. (Iskola-utca 15).

Hirdetések jutányosáron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

Házeladás.

Pécsett, Petrezselem-utca 8-ik számú

földszintes ház

eladó. — Bővebbet az ott lakó tulajdonosnál.

Önkéntes árverés.

Néhai Bach Jánosné szül. Liter Katalin hagyatéki tömegéhez tartozó a pécsi 297. sz. tjkvben felvett + 515. hrsz. 334. sz.

ház és udvartér,

mely a belvárosban a plébánia-köz és megye-utca sarkán fekszik, a pécsi kir. tkvi hatóságnak 4129/1895. sz. önkéntes árverést rendelő végzése alapján **4000 frt kikiáltási ár** mellett **1895. évi június hó 28-án d. e. 10 órakor** a tvszék árverési szobájában el fog árvereztetni. Az árverezők 400 frt bánatpénzt kötelesek letenni.

Pécsett, 1895. június 1-én.

Az örökösök megbízásából:

Dr. Toldi Béla,
ügyvéd.

Juniálisokra és kertiünnepélyekre

ajánlom dús választéku

lampion raktáromat

szép színes, virágos és csikos mintázattal, gömbölyű és hosszú alakokban.

Mérsékelt árak. 25 darab vételénél engedmény.

ENGEL LAJOS UTÓDA

papirkereskedése Pécsett, király-utca 4. az aranyhajó szállodával szemben.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására adni, hogy

könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár és papirkereskedésemmel

Pécsett, Mária- és megye-utca sarkán

(a királyi-táblai épület átellenében) levő saját házamba költöztem át. Tisztelettel

TAIZS JÓZSEF.